

ERNST LORTIKYAN INTERNATIONAL SCIENTIFIC PROJECT
"GLOBAL CREATIVE IDEAS FORUM 3.0"
SCIENTIFIC CONFERENCE-FORUM "UNITED PERSPECTIVES 24/7"

ISBN 978-617-7886-81-4

DOI: 10.61718/cros2025

CROSSPOINT

SCIENTIFIC ALMANAC

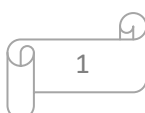
ERNST LORTIKYAN INTERNATIONAL SCIENTIFIC PROJECT
"GLOBAL CREATIVE IDEAS FORUM 3.0"

SCIENTIFIC CONFERENCE-FORUM
"UNITED PERSPECTIVES 24/7"

2025

WWW.NEWROUTE.ORG.UA

ERNST LORTIKYAN INTERNATIONAL SCIENTIFIC PROJECT
"GLOBAL CREATIVE IDEAS FORUM 3.0"
SCIENTIFIC CONFERENCE-FORUM "UNITED PERSPECTIVES 24/7"

Ernst Lortikyan International
Scientific Project

[Global Creative
Ideas Forum 3.0

ISBN 978-617-7886-81-4

DOI: 10.61718/cros2025

Publisher ID: 7886

CROSSPOINT

SCIENTIFIC ALMANAC

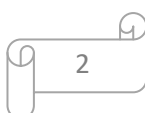
ERNST LORTIKYAN INTERNATIONAL SCIENTIFIC PROJECT
"GLOBAL CREATIVE IDEAS FORUM 3.0"

SCIENTIFIC CONFERENCE-FORUM "UNITED PERSPECTIVES 24/7"

2025

- Education • Physical Education • Sports • Culture • Arts •
- Journalism • Humanities and Social Sciences • Business • Administration •
- Law • Hospitality • Tourism • Recreation • • Transportation • Security •
- Engineering • Mathematics • Manufacturing • Construction •
- Natural Sciences • Agriculture • Healthcare • Social Security •

WWW.NEWROUTE.ORG.UA

CROSSPOINT НАУКОВИЙ АЛЬМАНАХ

Засновано 2025 року. Альманах є електронним мультидисциплінарним неперіодичним науковим виданням. Міжнародний стандартний номер книжкового видання ISBN 978-617-7886-81-4. Свідчення про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8013 від 22.11.2023. Зареєстровано у глобальному реєстрі видавців Global Register of Publishers. Ідентифікатор видавця 7886. Видання отримує власний DOI. Видавництво зареєстровано у Crossref із власним префіксом 10.61718. Засновник та видавець: Соціально-гуманітарна науково-творча майстерня «Новий курс» (рік заснування – 1989) є науковою установою. Публікація у виданні є науковою працею, яка опублікована у вітчизняному електронному науковому неперіодичному виданні та підтверджує апробацію наукових досліджень автора. У науковому виданні можуть бути розміщені наукові повідомлення про розробки та праці, в т. ч. інформація про підготовку кваліфікаційних (дипломних) робіт, дисертаційних досліджень, творчих мистецьких проєктів тощо. У виданні розміщуються наукові публікації за повним переліком галузей знань. Автори несуть відповідальність за зміст (авторство та самостійність досліджень), точність та достовірність викладеного матеріалу. Редакція може не поділяти точку зору авторів. Контент видання оновлюється впродовж 2025 року. Наукові публікації оприлюднюються у межах проведення наукової конференції-форуму "United Perspectives 24/7" та міжнародного наукового проєкту Ernst Lortikyan International Scientific Project "Global Creative Ideas Forum 3.0" (Україна, м. Харків, Німеччина, м. Циттау, Велика Британія, м. Пул, США, м. Форт-Пірс). Розміщення публікації автора у науковому неперіодичному виданні є підтвердженням участі автора у науковій конференції-форумі "United Perspectives 24/7" та міжнародному науковому проєкті Ernst Lortikyan International Scientific Project "Global Creative Ideas Forum 3.0". За результатами проведення наукової конференції-форуму, реалізації міжнародного наукового проєкту та оприлюднення рукописів, автори отримують електронний сертифікат (30 годин – 1 ECTS credits). Сертифікати оприлюднюються на сайті видавця (згідно Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800).

Редакційна колегія

Кучин Сергій Павлович, головний редактор, доктор економічних наук, професор, академік Національної академії наук вищої освіти України
Акіншина Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
Березовська-Чміль Олена Борисівна, кандидат політичних наук, доцент
Внукова Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент
Гетьман Ірина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент
Гришко Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент
Доброєр Наталія Вікторівна, кандидат культурології, доцент
Дубовик Наталія Анатоліївна, кандидат політичних наук, доцент
Єрошенко Олена Віталіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент
Калініна Ольга Сергіївна, кандидат культурології
Карпинський Борис Андрійович, доктор економічних наук, професор
Кислюк Любов Вікторівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
Кожедуб Олена Василівна, кандидат соціологічних наук, доцент
Коробчук Людмила Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Кучин Павло Захарович, заслужений артист України
Кучина Тетяна Ігорівна, відповідальний секретар, магістр з маркетингу
Мкртічян Оксана Альбертівна, доктор педагогічних наук, професор
Пашкова Надія Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент
Підлісна Ольга Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент
П'ятакова Галина Павлівна, доктор педагогічних наук, професор
Рассомахіна Ольга Андріївна, кандидат юридичних наук, доцент
Сафонова Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент
Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент
Сторож Олена Василівна, кандидат психологічних наук, доцент
Тарасюк Лариса Сергіївна, доктор філософських наук, професор
Федоренко Микола Олександрович, кандидат філософських наук, доцент
Харченко Артем Вікторович, кандидат історичних наук, доцент
Хожило Ірина Іванівна, доктор наук з державного управління, кандидат медичних наук
Ціватий Вячеслав Григорович, кандидат історичних наук, доцент, заслужений працівник освіти України
Шевчук Інна Володимирівна, доктор наук з державного управління, професор
Шептуха Олена Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент
Штулер Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор

Crosspoint: науковий альманах. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. ISBN 978-617-7886-81-4. DOI: 10.61718/cros2025. Публікація у межах наукової конференції-форуму "United Perspectives 24/7" та міжнародного наукового проєкту Ernst Lortikyan International Scientific Project "Global Creative Ideas Forum 3.0" (Україна, м. Харків, Німеччина, м. Циттау, Велика Британія, м. Пул, США, м. Форт-Пірс).

УДК 001 • ISBN 978-617-7886-81-4 • DOI: 10.61718/cros2025 • Publisher ID: 7886

Опубліковано на основі ліцензії Creative Commons Attribution License

© СГ НТМ «Новий курс», 2025

© Автори, 2025

спеціальним (лише службові особи, які займають особливо відповідальне становище із використанням владних повноважень) [4, с. 123].

Наступним елементом складу кримінального правопорушення є суб'єктивна сторона яка, має вирішальне значення для правильної кваліфікації діяння. Закон вимагає, щоб пропаганда здійснювалася умисно, і при цьому – з прямим умислом. Тобто людина повинна чітко розуміти, що її дії є суспільно небезпечними, передбачати, до чого це може призвести, і свідомо цього хотіти. У даному випадку це означає, що особа не просто висловлює певну думку чи розповсюджує матеріали, а намагається вплинути на інших при цьому мета такої діяльності – сформулювати позитивне ставлення до війни, агресії або нападу. Однак довести наявності такого умислу на практиці дуже складно. Потрібно не лише дослідити зміст висловлювань, а й зрозуміти, в якому контексті вони були зроблені, які були наміри особи, що їх оприлюднила, і як це було сприйнято аудиторією.

Особливо складно, коли йдеться про політичні заяви або оцінки, які не містять прямих закликів до агресії, але можуть бути трактовані як її підтримка. Унаслідок цього зростає загроза порушення балансу між інтересами національної безпеки та забезпеченням права людини на свободу вираження поглядів [5, с. 85-87].

Отже, з усього вищезазначеного можна зробити висновок, що правове регулювання кримінального правопорушення, передбаченого статтею 436 КК України, має низку проблем. Вони пов'язані як із недоліками у самій нормі, так і відсутністю сталих підходів у правозастосовній практиці. Щоб забезпечити ефективне застосування цієї норми, потрібно внести зміни як у зміст самої статті. Зокрема, важливо чітко визначити значення основних термінів, уточнити формулювання статті, виробити єдині підходи до доведення умислу та публічності висловлювань, а також зберегти баланс між безпекою держави та правами людини.

Джерела.

1. Борухов Д. О. Стан наукової розробленості проблем методики розслідування пропаганди війни // *Юридичний науковий електронний журнал*. – 2025. – № 2. – С. 350-354. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/81>.
2. Олійник Х. В. Кримінальна відповідальність за пропаганду, планування, підготовку, розв'язування та ведення агресивної війни : дис. ... д-ра філософії : 081 – Право / Олійник Христина Василівна ; наук. кер. В. С. Канцір ; Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів, 2022. – 255 с.
3. Про інформацію. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 15.05.2025).
4. Олійник Х. В. Особливості суб'єкта складів злочинів, які полягають у пропаганді, плануванні, підготовці, розв'язуванні та веденні агресивної війни. *Європейські перспективи*. 2021. № 3. С. 121-126.
5. Семенюк О.І. Проблеми кваліфікації злочинів проти миру та безпеки людства // *Юридичний науковий вісник*. – 2021. – № 2. – С. 83-90.

Публікацію та сертифікат розміщено за посиланням <https://www.newroute.org.ua/isp>

Гавриленко Наталія Вікторівна
Кандидат економічних наук, доцент
ORCID: 0000-0002-2043-3917

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ДІЯ.СІТУ: ПОДАТКОВІ ПЕРЕВАГИ СТАТУСУ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Статус резидента Дія Сіті дає підприємствам зниження податкового навантаження, гнучкі моделі співпраці з фахівцями та залучення інвестицій. У сучасних умовах Дія Сіті – це не лише податкова перевага, а й стратегічний інструмент розвитку бізнесу в цифрову епоху. Ключові слова: податки, бюджет, підприємництво, цифровізація, Дія.City, тіньова економіка.

Набуття статусу резидента Дія Сіті є добровільним і регулюється положеннями Закону України від 15 липня 2021 року № 1667-ІХ Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні зі змінами та доповненнями[1]. Спеціальний правовий режим Дія.City працює в Україні з 8 лютого 2022 року та був запроваджений для розвитку ІТ-галузі. У серпні 2025 року Кабінет Міністрів України дозволив новим бізнесам приєднатися до спеціального правового та податкового режиму Дія.City компаніям з цифрового моделювання будівель, а також компаніям, які займаються обробкою аудіовізуальних творів. Вважалося, що такі технології важливі для швидкої та якісної відбудови країни зараз і після війни. Також до Дія.City можуть приєднуватись компанії та стартапи, які спеціалізуються на поствиробництві контенту, комп'ютерній графіці, анімації,

спецефектах, а також виробництві фонограм. У Дія.City вже понад 2 200 резидентів користуються одними з найкращих у Європі податковими умовами, інструментами для залучення венчурних інвестицій та можливостями для побудови прозорої корпоративної структури компанії.

Після початку повномасштабного вторгнення уряд розширив перелік видів діяльності, з якими компанії можуть отримати резидентство Дія.City. Це дало можливість виробникам технологічної продукції для оборонного сектору скористатися перевагами простору. Відтоді українська defense tech-екосистема почала активно зростати в межах Дія.City».

Серед компаній-резидентів присутні як лідери галузі, так і перспективні стартапи, що працюють над інноваційними рішеннями в таких сферах: дрони та БпАК; розмінування; РЕБ та зв'язок; тепловізійні приціли, прилади нічного бачення; навчальні симулятори; навігаційні системи; роботизовані комплекси; комплектуючі для дронів; програмне забезпечення для галузі; системи ППО; аеростатні системи тощо.

Як зазначили у Мінцифрі, завдяки резидентству в Дія.City оборонні компанії отримують інструменти для розвитку та масштабування бізнесу, наприклад, спеціальний податковий режим, зокрема можливість використовувати податок на виведений капітал для реінвестування коштів у розвиток промисловості. Крім того, режим Дія.City передбачає механізми захисту інтелектуальної власності та інструменти для залучення венчурних інвестицій.

Окремо слід виділити те, що резидентство Дія.City є одним із критеріїв для бронювання працівників.

Доєднатися до Дія.City можуть компанії, які:

- проєктують, виробляють або обслуговують безпілотні літальні апарати;
- створюють роботизовані системи;
- навчають операторів дронів;
- розробляють батареї, акумулятори, навігаційні системи та інші комплектуючі для дронів;
- мають R&D, ведуть науково-дослідну діяльність або створюють технологічні продукти для оборонної сфери.

Щоб стати резидентом Дія Сіті, юридична особа має подати до уповноваженого органу відповідну заяву. У заяві необхідно вказати:

1) повне найменування заявника, ідентифікаційний код заявника в Єдиному державному реєстрі, адресу електронної пошти та контактний номер телефону для зв'язку із заявником;

2) прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дату та місце народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), серію та номер паспорта посадових осіб заявника, а саме керівника, членів виконавчого органу, членів інших органів (якщо утворені згідно із статутом), та головного бухгалтера або іншої особи, яка здійснює ведення бухгалтерського обліку заявника (якщо такі функції виконуються іншою особою, а не особисто керівником);

3) перелік видів діяльності згідно із частиною четвертою статті 5 Закону [1], які заявник планує здійснювати як резидент Дія Сіті;

4) заповнення заявника щодо відсутності стосовно нього обставин, передбачених частиною другою статті 5 [1];

5) інформацію про звернення до уповноваженого органу відповідно до частини третьої статті 5 цього Закону (для заявника, який звертається для набуття статусу резидента Дія Сіті відповідно до частини третьої статті 5 [1]);

6) інформацію про розмір доходу заявника, визначений відповідно до підпункту 2 пункту 292.1 статті 292 Податкового кодексу України[2], за календарний рік, що передує року, в якому подається заява (для заявника, який звертається для набуття статусу резидента Дія Сіті відповідно до частини третьої статті 5 Закону [1]);

7) заповнення заявника щодо його відповідності вимогам, визначеним пунктами 2-4 частини першої статті 5, у строки, передбачені Законом[1].

Якщо документи подає представник, потрібно додати довіреність або її нотаріально засвідчену копію. Окрім основної заяви, підприємство має право одночасно подати заяву про перехід на оподаткування на особливих умовах для резидентів Дія Сіті.

Отримання статусу відкриває підприємствам шлях до нових можливостей: зниженого податкового навантаження, гнучких моделей співпраці з фахівцями та залучення інвестицій.

Станом на 1 серпня 2025 року у реєстрі Дія.City зареєстровано лише 2 210 компаній, що значно менше, ніж очікувалося. При тому, що рішеннями Кабінету Міністрів до резидентів дозволили включати не тільки IT-компанії, індустрія вочевидь не відмовилася від ухилення від оподаткування з використання схем з ФОПами».

«З резидентів Дія City – 870 юридичних осіб обрали податок на виведений капітал (надалі – ПнВК). Частка таких платників становить 39,4% і продовжує зменшуватися порівняно з попередніми періодами, зокрема за 8 місяців 2025 року частка зменшилася на 8 в.п. Чергові вітання секті ПнВК, щось вас давно не чути... Загалом у січні-липні 2025 року діючі на 1 серпня 2025 року резиденти Дія.City сплатили до бюджету 16,3 млрд грн (без ЄСВ), з них 8,1 млрд грн - платники ПнВК. Це на 7,5 млрд грн більше, ніж у 2024 році (у т. ч. +4,0 млрд грн по платниках ПнВК)».

Слід також наголосити на структурі надходжень:

- Податок на прибуток – 2,3 млрд грн, у т.ч. по платниках ПнВК – 0,6 млрд грн (+0,5 млрд грн до 2024 року, з них +0,1 млрд по платниках ПнВК);

- ПДВ - 5,6 млрд грн, у т.ч. по платниках ПнВК – 3,0 млрд грн (Приріст до 2024 року +2,0 млрд грн, з них +1,2 млрд по платниках ПнВК).

- ПДФО та військовий збір – 8,4 млрд грн, у т.ч. по платниках ПнВК – 4,5 млрд грн (+5,0 млрд грн до 2024 року відносно минулого року, з них +2,7 млрд по платниках ПнВК).

Сума відшкодування ПДВ для резидентів Дія.City також зросла і станом на 01.08.2025 склала 0,8 млрд грн, з яких 0,5 млрд грн отримали платники ПнВК (+0,6 млрд грн до 2024 р., з них +0,5 млрд по платниках ПнВК).

Таким чином, висновків зробимо декілька:

- 1) резиденти Дія.City забезпечили зростання податкових надходжень у 2025 році, основний приріст відбувся за рахунок ПДФО та військового збору, а також ПДВ;

- 2) на жаль, попри унікальні умови, режим не увібрав в себе навіть половину галузі, яка продовжує використовувати схеми з подрібнення на ФОПів.

Як повідомлялось, станом на кінець червня до спеціального правового та податкового режиму Дія.City приєдналися понад 300 українських та міжнародних розробників оборонних технологій.

Умови резидентства Дія.City дозволяють планувати розвиток бізнесу для цілого сектору економіки у довгостроковій перспективі. І ця унікальна можливість може бути драйвером ще одного потужного етапу розвитку IT-індустрії у післявоєнній відбудові України, зокрема, розширенню простору Дія.City, цифровізація країни та створення рівних можливостей доступу до навчання та підвищення якості IT-освіти.

У сучасних умовах Дія Сіті – це не лише податкова перевага, а й стратегічний інструмент розвитку бізнесу в цифрову епоху.

Джерела.

1. Shchetynina, O., Horbatiuk, L., Aliexsieva, H., Kravchenko, N. (2019). Project Management Systems as Means of Development Students Time Management Skills, Using Software Tools. In ICTERI 2019: 15th International Conference on ICT in Education, Research, and Industrial Applications, June 12-15, Kherson, Ukraine. CEUR Workshop Proceedings, Vol. 1, pp. 370-384. Available at: <http://ceur-ws.org/Vol-2387/20190370.pdf>.
2. Передерєєва О. С., Алексєєва Г.М. Зв'язок математичних компетентностей з фінансовою грамотністю у майбутньому. Актуальні питання природничо-математичної освіти (АППМО). №1 (25). 2025. С. 77-84. DOI <https://doi.org/10.24139/2519-2361/2025.01/77-84>.
3. Nestorenko, T., Ostenda, A. (2019). Public Internal Audit: International Scope. *Journal of Modern Economic Research*, 1(4), 33-43. Retrieved from <https://cutt.ly/IYCqzm>
4. Nestorenko T., Tokarenko O., Nestorenko O. (2018). Health-resort industry in Ukraine: The underlying causes of changes. *Ekonomia – Wroclaw Economic Review*, 24/4. Acta Universitatis Wratislaviensis, No 3882. 51-63. <https://doi.org/10.19195/2084-4093.24.4.4>
5. Ostenda A., Nestorenko T., Yemchenko I. The suburbanization process and quality of life. Recent Advances in Information Technology, Tourism, Economics, Management and Agriculture. Conference Proceedings (part of ITEMA conference collection). Third International Scientific Conference ITEMA, 2019, 235-240. <https://doi.org/10.31410/ITEMA.2019.235>
6. Алексєєва Г.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі професійної підготовки студентів педагогічних вузів / Г.М.Алексєєва // Збірник наукових праць (Актуальні питання фізико-математичної освіти) : випуск 3 /Сум. держ. пед. ун-т імені А.С.Макаренка. – Суми : ВВІП «Мрія», 2014. – С.184-191.

7. Гавриленко Н. Актуалізація податкового потенціалу великих платників податків. Економіка та суспільство. 2021. № 30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-37>.
8. Юзик О. П. (2020). Професійне підвищення кваліфікації вчителів інформатики в Україні та Республіці Польщі. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 30 (4), 293–299. URL: http://www.apn-journal.in.ua/archive/30_2020/part_4/46.pdf.
9. Заробітні плати в конвертах, закордонні посилки, нелегальний ринок тютюну - де держава втрачає 400 млрд грн. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/yak-nelegalniy-biznes-vplivaє-na-finansuvannya-zsu-eksperti-50496649.html>.
10. Нашестя «одноденко». В Україні в 50 разів зросла кількість ФОПів, які не проіснували і двох тижнів URL: <https://biz.nv.ua/ukr/sviy-biznes/pidpriyemci-odnodenki-v-ukrajini-zroslo-kilkist-dribnih-biznesiv-zakritih-cherez-dva-tizhni-50530407.html>.
11. Кулініч Т., Шепель І., Гавриленко Н. Розвиток управлінського обліку на основі ризик-орієнтованого підходу. Економічний аналіз. 2021. Т. 31. № 1. С. 17–24. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1868/6565656954>.
12. Буга Н. Ю. До и после 1 апреля 2011 года: бухгалтерский и налоговый учет / Н. Ю. Буга, Н. В. Гавриленко; ФОП Лібуркіна Л. М. – Харків: Бізнес Інформ, 2011. – 4 с. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6299/>.
13. Гавриленко, Н. В. Податкове стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності / Н. В. Гавриленко // Матеріали наук.-техн. конф. "Економічні проблеми розвитку промисловості регіону". – Первомайськ : ППНУК, 2009. – С. 43–48.
14. 5,3 тисячі ФОПів-одноденко цьогоріч. Як закриваються українські підприємці. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/foponomics-2025-6>.

Публікацію та сертифікат розміщено за посиланням <https://www.newroute.org.ua/isp>

УДК 94(477)"2022/2024":[355:329.73]

Куцька Олеся Миколаївна

Доктор історичних наук, професор

ORCID: 0000-0002-5595-2995

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ ОПОРУ «БЕРДЯНСЬКА ПАРТИЗАНСЬКА АРМІЯ» (2022 – 2024 РР.)

У ці дні, 22 вересня, ми відзначали День партизанської слави, який впроваджений Указом Президента України №1020/2001 від 30 жовтня 2001 року [15]. 16 липня 2021 р. Верховна Рада України ухвалила Закон № 5557 «Про основи національного спротиву», а 24 березня 2022 р. – Закон України № 7180 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» [14; 16]. Згідно цих документів руху опору, які діють в російсько-українській війні на тимчасово окупованій території (ТОТ) нашої держави, координуються силами спецоперацій, а отже детальна історія їх активності прихована грифом обмеження. Проте, володіючи інформацією про діяльність партизан в період Другої світової війни, та спираючись на повідомлення з відкритих джерел, можемо скласти часткове уявлення про акції непокорі громадян, спрямовані на боротьбу проти окупаційної влади на ТОТ.

Тематика українського руху опору у 2014–2025 роках висвітлена у багатьох публікаціях, однак більшість із них подає узагальнену картину під спільним означенням «дії партизан», що, на нашу думку, применшує унікальність і внесок окремих формувань. З метою збереження в національній пам'яті ролі кожного руху спротиву доцільно розглянути діяльність «Бердянської партизанської армії» (БПА). Цей рух обрано для аналізу з огляду на його особливості: на відміну від більшості партизанських формувань, що діють на різних ділянках тимчасово окупованої території України й зазвичай зосереджуються в межах окремого міста чи району, БПА веде активну діяльність безпосередньо в портовому місті Бердянськ і на прилеглих до нього територіях Запорізької області, на півдні України [1].

У цьому дослідженні діяльність «Бердянської партизанської армії» розглядається в хронологічних межах 2022–2024 років. Такий часовий діапазон обрано з огляду на наявні джерела: останній допис у телеграм-каналі цієї організації датовано початком січня 2025 р. [19], що не дає підстав для висновків про її подальшу активну діяльність упродовж поточного року. Водночас в електронній енциклопедії (англомовній версії) у статті «Український опір в окупованій росією Україні» [29] діяльність рухів опору, зокрема БПА, подається узагальнено, без конкретизації подій та виконавців акцій. У статті «Бердянська партизанська армія» [28] опис її активності обмежується лише подіями 2022 року. З огляду на це, зазначення 2025 року як межі дослідження було б неточним, адже відсутні достовірні підтвердження продовження діяльності руху після 2024 року.